

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 26 maja 2021 r.

ZP-NKWR.431.2.21.2021.EK

Pani
Ewa Różańska
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo –
Wychowawczej
Siemacha Spot 24/7
Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 28 kwietnia 2021 r. do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęło drogą elektroniczną pismo w sprawie nieprawidłowości w Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7 przy ul. Maślickiej 8a/23 z Wrocławia, zwanej dalej „Domem” lub „Placówką”. Podnoszone zastrzeżenia i uwagi dotyczyły niepokojących sytuacji, w tym nieprzestrzegania praw dziecka, które pozyskała osoba wnosząca o kontrolę w rozmowie z podopiecznymi jednostki.

W związku z powyższym w dniu 11 maja 2021 r. na podstawie Zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 195 z dnia 6 maja 2021 r. oraz upoważnień nr ZP-NKWR.0030.185.2021.EK i ZP-NKWR.0030.186.2021.EK wydanych przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w dniu 7 maja 2021 r. przeprowadzono kontrolę w trybie uproszczonym w Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7 przy ul. Maślickiej 8a/23 z Wrocławia.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów w składzie: Edyta Kubicka - starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu oraz Tomasz Borecki - inspektor wojewódzki - kontroler.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń składanych przez Dyrektora Placówki Panią

Ewę Różańską, rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w zeszycie kontroli pod numerem 4. Celem przeprowadzonego postępowania kontrolnego była ocena funkcjonowania jednostki w odniesieniu do wniesionych zastrzeżeń, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sytuacje zgłoszone przez wychowanków Domu.

W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza typu socjalizacyjnego Siemacha Spot 24/7 przy ul. Maślickiej 8a/23 z Wrocławia jest niepubliczną placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Stowarzyszenie Siemacha z siedzibą w Krakowie, na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-KNPS.9423.3.15.2017.TB z dnia 17 maja 2017 r. Placówka działa na zlecenie Gminy Wrocław. Zabezpiecza 13 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. Bieżącą jej działalność określa Regulamin organizacyjny przyjęty uchwałą Zarządu Stowarzyszenia Siemacha Nr 06.01.2021 z dnia 12.01.2021 r. w sprawie zaktualizowania zapisów regulaminowych oraz statutowych obowiązujących w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego Siemacha Spot oraz w placówkach wsparcia dziennego. Ustalono, że został on opracowany m.in. w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720). Powyższy dokument określał m.in. cele i zadania jednostki oraz prawa i obowiązki wychowanków.

W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w ewidencji Placówki figurowało 13 wychowanków. Na dzień kontroli wszystkie dzieci były w wieku powyżej 10 roku życia, (3 wychowanków w wieku 17 lat, 1 – 16 lat, 4 – 15 lat, 2 - 14 lat oraz po jednym – w wieku 13, 12 i 10 lat). Siedmioro wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego. W tygodniu część dzieci przebywa w różnych placówkach oświatowych:

- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Dobroszycach – 2 osoby
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii we Wrocławiu – 1 osoba
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Załuskowie – 1 osoba
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy we Wrocławiu – 3 osoby.

Na dzień kontroli czworo z ww. wychowanków umieszczonych było w szpitalach

na obserwacji, troje z nich to uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego we Wrocławiu z ul. Parkowej, a jeden z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii z Wrocławia z ul. Kieleckiej. Jedna wychowanka przebywała na długotrwałej ucieczce.

(dowód: akta kontroli str. 10-12)

Analizując sytuację zdrowotną wszystkich podopiecznych stwierdzono, że 8 z nich leczonych jest psychiatrycznie. W związku z tym przeanalizowano obszar pomocy specjalistycznej udzielanej bezpośrednio w Placówce lub przy wsparciu instytucji zewnętrznych.

W jednostce zatrudniony jest psycholog w pełnym wymiarze etatu, do końca kwietnia 2021 r. była to A. Bróż, od 1 maja 2021 r. jest to Edyta Sokołowska – Górniak. Wszystkie dzieci objęte były wsparciem psychologicznym. W kartach udziału w zajęciach specjalistycznych odnotowywano prowadzone z podopiecznymi zajęcia, a działania psychologa ukierunkowane były na:

- prowadzenie systematycznych indywidualnych rozmów z wychowankami, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które objęte były opieką psychiatrów i psychoterapeutów;
- prowadzenie grupowych zajęć psychoedukacyjnych (edukacja seksualna, ścieżka edukacyjna i zawodowa);
- uczestniczenie w konsultacjach psychiatrycznych wychowanków;
- organizowanie dla podopiecznych odpowiedniej pomocy psychoterapeutycznej, seksuologicznej na zewnątrz placówki;
- wspieranie kadry w podejmowaniu adekwatnych działań wychowawczych w stosunku do dzieci;
- prowadzenie działań interwencyjnych i mediacyjnych w sytuacjach kryzysowych.

(dowód: akta kontroli str. 13-15)

Analiza przykładowych kart udziału w zajęciach specjalistycznych dzieci ze szczególnymi problemami emocjonalnymi potwierdziła ich uczestnictwo w różnych formach zajęć: psychoterapii indywidualnej, logopedycznych, biofeedback, ćwiczeniach/zajęciach terapeutycznych, edukacji psychoseksualnej, rewalidacji, rewalidacji ruchowej, warsztatach kulinarnych. Część powyższych zajęć prowadzono na terenie Placówki, część przez podmioty zewnętrzne:

Psychoterapia prowadzona była przez:

- Instytut Terapii Poznawczo – Behawioralnej, ul. Parkowa 42/1 – 4 osoby;
- Centrum Psyche, ul. Białowieska – 1 osoba;
- Centrum Harmonia, Pl. Teatralny – 2 osoby

Konsultacje psychiatryczne udzielane były wychowankom przebywającym w specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych na terenie tych jednostek, dotyczy to 4 wychowanków. Pozostałych 4 podopiecznych uczęszczało do psychiatry w przychodni Neuromed lub w Poradni zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin przy ul. Koszarowej.

(dowód: akta kontroli str. 13-14)

W związku z tak dużą liczbą wychowanków wymagających specjalistycznego leczenia, co przekładało się na występowanie wielu problemów opiekuńczo – wychowawczych na terenie Placówki, Dyrektor zwrócił się do MOPS we Wrocławiu, do Kierownika Działu Pieczy Zastępczej, z którym telefonicznie w dniu 12 kwietnia 2021 r. ustalił, że jedna z podopiecznych po powrocie z obserwacji psychiatrycznych zostanie przekierowana do placówki specjalistycznej.

(dowód: akta kontroli str. 16)

Zgłaszane niepokojące sytuacje w Placówce dotyczyły okresu luty 2021 – maj 2021. Dotyczyły one wielokrotnych wezwań Policji i pogotowia ratunkowego do Placówki. Zdaniem kontrolujących eskalacja nieprawidłowych zachowań podopiecznych zbiegła się ze ścisłym lockdownem nałożonym w związku z ogłoszoną w kraju pandemią, co wymusiło pewne ograniczenia w funkcjonowaniu jednostki. Dodatkowym czynnikiem niesprzyjającym była także zmiana całej kadry pedagogicznej. We wskazanym powyżej okresie 1 pracownik z niewielkim stażem w Placówce został zwolniony, pozostałych 5 złożyło w krótkich odstępach czasu wypowiedzenie (w tym pracownik obsługi), 1 zmienił stanowisko i utworzono 1 nowe stanowisko – pracownika socjalnego. Powyższe mogło mieć wpływ na panującą w jednostce atmosferę. Każdorazowa zmiana chociażby jednego wychowawcy, bywa trudna dla dzieci, które mogą utracić poczucie stabilności. W przypadku tak licznej wymiany kadry, sytuacja stała się bardzo problematyczna. Wiązało się to z wypracowaniem nowych relacji, reguł postępowania czy zdobywania wzajemnego zaufania pomiędzy dziećmi a nowymi pracownikami. Rozmowy z wychowankami ewidentnie potwierdziły powyższe wnioski kontrolujących, których również zaniepokoiła wyrażana przez część wychowanków chęć do narzucania swojej woli nowym pracownikom i poddawanie ich pracy ocenie. Żadne dziecko natomiast nie wskazało na zachowania personelu mogące świadczyć o łamaniu ich praw. Wszyscy w rozmowie także przyznali zasadność wielokrotnego zawiadamiania służb w przypadku, gdy dochodziło w Placówce do zachowań agresywnych i niebezpiecznych ze strony stałej grupy wychowanków. Zapoznano się podczas czynności kontrolnych

z sytuacjami, w których interweniowała Policja i pogotowie ratunkowe. Zdarzenia dotyczyły głównie 4 wychowanków, w zależności od dziecka zanotowano od 2 do 5 interwencji, w krótkich odstępach czasu. Główne przyczyny interwencji to: autoagresja w tym samookaleczenia, groźby samobójcze, powrót do Placówki pod wpływem alkoholu, niszczenie mienia, agresja i wulgaryzmy w stosunku do wychowawców, nadmierne pobudzenie, napady agresji, ucieczki z Placówki – bieganie na boso po podwórku. Troje z tych dzieci, w związku z zajściami, umieszczono w szpitalach (na oddziałach psychiatrycznych) na obserwacji. W dwóch przypadkach były to planowane już wcześniej pobyty na ww. oddziałach. *dowód: akta kontroli str.17-18,47-55)*

Przeanalizowano także diagnozy wychowanków oraz ich plany pracy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na podopiecznych wymagających wsparcia specjalistów. W dokumentacji odnoszono się do zaburzonych zachowań dzieci i wskazywano na konieczne formy wsparcia, w tym m.in. leczenia psychiatrycznego. Plany pracy sporządzane były przy współudziale wychowanków, którzy swoim podpisem go potwierdzali, plany zawierały informację o współpracy lub jej braku z asystentem rodziny. *(dowód: akta kontroli str. 35-46)*

Podczas kontroli zweryfikowano kwalifikacje zawodowe pracowników Domu. Wszyscy spełniali wymagania określone w ustawie oraz złożyli oświadczenia, o których mowa w art. 98 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.). *(dowód: akta kontroli str. 55)*

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Placówki, od listopada 2020 r. jest superwizowana praca zespołu pracowniczego, której dokonuje certyfikowany superwizor poznawczo – behawioralny. Uczestniczy w niej Pani Ewa Różańska. W trakcie początkowo trzygodzinnych, a obecnie dwugodzinnych spotkań, omawiano bieżące problemy w funkcjonowaniu wychowanków, sposoby oddziaływań, sugerowaną literaturę, która dla potrzeb kadry jest kupowana. *(dowód: akta kontroli str. 19-23)*

Warunki socjalno – bytowe w Placówce wypełniały standard wynikający z zapisów rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dzieci miały do dyspozycji: 1 pokój 2 osobowy, 1 pokój 3 osobowy, 2 pokoje czteroosobowe. Były w nich łóżka, w tym w niektórych piętrowe, zwykle 1 biurko, szafki, komody i szafy. Ponadto były 2 toalety i 2 łazienki - oddzielne dla chłopców i dziewcząt, kuchnia wyposażona w sprzęt kuchenny, pokój dzienny i jednocześnie jadalnia oraz miejsce spotkań i odrabiania lekcji. Oddzielne pomieszczenie to pokój wychowawców, w którym przechowuje się m.in lekarstwa

w zamykanej na klucz szafce i dokumentację osobową dzieci. *(dowód: akta kontroli str. 24)*

Podczas rozmów, wychowankowie zapewnili o posiadaniu właściwej odzieży, którą otrzymują lub kupują ze środków Placówki. Zwróciły też uwagę na darowizny w tym zakresie, która nie spełnia jednak ich oczekiwań. Obecnie zakupy odzieżowe w galeriach handlowych są dokonywane rzadziej, ze względu na sytuację epidemiczną. Środki chemiczne i kosmetyczne zapewniano w Placówce w wystarczającej ilości. Dzieci wyposażono w przybory szkolne oraz sprzęt do nauki zdalnej. Wnosiły uwagi co do odbywania się tej nauki, kiedy muszą wszystkie przebywać w jednym pomieszczeniu. Jest to uzasadnione tym, jak same wskazały dzieci, że niektórzy unikali nauki, gdy byli bez ciągłego nadzoru w swoich pokojach. W przypadku trudności z nauką otrzymywali pomoc albo od wychowawców, albo od specjalnie zaangażowanych w to korepetytorów. Podopieczni nie wnosili uwag co do jedzenia, nakładanych na nich obowiązków, wypłat kieszonkowego, kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi. Dzieci odnosząc się do stosownych kar, bardziej zwracały uwagę na mniejsze przywileje, obniżenie kieszonkowego, chwilowy zakaz korzystania z telefonu komórkowego, niektóre przyznały także, że według nich kary nie są sprawiedliwe. *(dowód: akta kontroli str. 47 -55)*

Wobec powyższego można uznać, że problemy w Placówce pojawiły się w okresie, gdy następowała w bardzo krótkim czasie wymiana praktycznie wszystkich pracowników. Dodatkowo na liczne sytuacje kryzysowe rzutowała duża liczba dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi. Ponadto wpływ miał także niesprzyjający czas epidemii i wprowadzone w tym czasie obostrzenia dotyczące przemieszczania się oraz ograniczania w kontaktach koleżeńskich i rodzinnych. W związku z tym należy przede wszystkim doprowadzić do wypracowania jednolitego systemu kar i nagród, a w obliczu nowych wymagań stawianych przez nowozatrudniony personel, wspólnie z młodzieżą ustalić czytelne zasady ich funkcjonowania w Placówce.

Podsumowując, w zakresie kontrolowanych zagadnień zarzuty przywołane w piśmie, dotyczące niepokojących sytuacji (w tym zachowań dzieci) i wielu interwencji służb zewnętrznych znalazły potwierdzenie, jednak nie można uznać, że były one wynikiem zaniedbań pracowniczych czy lekceważenia obowiązków służbowych.

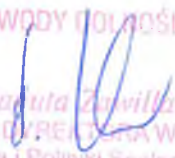
POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń

pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2020 r. poz. 821 ze zm.). Proszę w terminie do dnia 15 sierpnia 2021 roku powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(przewodniczący zespołu kontrolnego)

.....
(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Daguta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

